

Zanieczyszczenie oceanów - prawda czy mit?

Odpowiadamy na tytułowe pytania już na wstępie: PRAWDA.

Problem zanieczyszczenia oceanów jest bardzo groźny ponieważ:

- dotyczy bardzo dużej części środowiska naturalnego
- łatwo i niezauważalnie przenika do pożywienia ludzi i stanowi realne zagrożenie
- szybko rośnie i rozprzestrzenia się bez możliwości kontroli

W poniższym artykule chcemy przybliżyć Ci:

1. kluczowe fakty dotyczące tego problemu
2. pierwsze sygnały świadczące o tym, że jest szansa na poprawę
3. wskazówki co każdy z nas może zrobić w swoim domu i w firmie, żeby nasze odpady nie trafiły do oceanu lub na składowisko

FAKTY

- Co roku do oceanów trafia >8 mln ton odpadu tworzyw sztucznych !
To ok. 1 ciężarówka odpadów / minutę !
- Połowa wszystkich tworzyw kiedykolwiek wyprodukowanych została wytworzona po 2000 roku. Oznacza to, że problem tworzyw rośnie w coraz szybszym tempie.
- Od początku jego produkcji wytworzono ok. 8,3 mld ton plastiku. Jedną z jego największych zalet jest wytrzymałość, więc w teorii najlepiej nadaje się do wytwarzania przedmiotów, które mają bardzo długo służyć. Niestety na chwilę obecną 6,3 mld ton tworzyw (75%) już jest odpadem. Tylko 9% z tego odpadu było poddane recyklingowi, 12% spalone w spalarniach, a aż 79% zdeponowane na składowiskach śmieci lub wyrzucone "na dziko".
- Z 20 krajów najbardziej zanieczyszczających ocean, 13 jest w Azji, pozostałe to m.in. Egipt, RPA, USA i Brazylia. Na szczęście żaden z krajów EU nie znalazł się w czołówce.

WPŁYW NA LUDZI I PRZYRODĘ

Mając na uwadze powyższe fakty widać, że tworzywa w oceanach stały się zauważalnym zjawiskiem. Ale najistotniejsze w tym jest, jak wpływają one na przyrodę i jak przekłada się to później na nasze życie i zdrowie.

- Na Columbia University przeprowadzono badanie zwierząt morskich - połowa z nich jest jadalna. U 114 gatunków znaleziono mikrokałki tworzywa. Te tworzywa stopniowo będą przenikały do naszych żołądków razem ze zjadanymi rybami i owocami morza.
- Poza zjedaniem tworzyw, możemy spodziewać się również znacznego zmniejszenia się ilości ryb i innych gatunków. Szacuje się, że w 2050 roku w oceanach będzie więcej tworzyw sztucznych niż ryb. Poza pogorszeniem jakości jedzenia (lub całkowitym zakazem jego spożywania) wzrosną też ceny. Będzie to szczególnie problemem w ubogich społecznościach żyjących głównie z połowu ryb.

Dzisiaj szacuje się, że ok. 100 000 żółwi i ptaków umiera z powodu połkniętego plastiku. Zwierzęta myślą go z jedzeniem, zanika im apetyt i umierają z głodu. Często zdarza się też uduszenie większymi elementami tworzywa. Innym problemem jest zanik zdolności do reprodukcji spowodowany przez substancje uwalniające się z tworzywa.

3. Dobre znaki

Na szczęście zdaje się, że coraz bardziej dostrzegamy jak poważnym problemem jest zanieczyszczenie oceanów. Na wielu szczeblach pojawiają się inicjatywy, które dążą do zatrzymania dalszego zanieczyszczania. Najważniejsze to:

- Decyzja Unii Europejskiej o zakazie używania jednorazowych tworzyw (m. in. kubków, słomek, etc.) od 2021 roku. Obecnie dostępne jest już sporo zamienników, a wykorzystanie tworzyw do jednorazowego użytku nie ma najmniejszego sensu. Brawo UE !
- Od 1-ego Stycznia 2018 Chiny, które były głównym importerem tworzyw z całego świata zakazały importu tego odpadu. Strumień odpadów został skierowany w stronę Malezji i Wietnamu, gdzie również szybko został ograniczony. Pomimo zamieszania na rynku odpadów, turbulencji popytu i podaży, który odczuli wszyscy odbiorcy i wytwórcy decyzja ma pozytywne skutki. Statystyki pokazują, że wśród krajów emitujących najwięcej odpadów tworzyw do oceanów w pierwszej 20-tce aż 13 to kraje Azjatyckie. Więcej o zmianach rynkowych w kontekście embargo Chin [pisaliśmy tutaj](#).
- Ocean cleanup - to projekt w którym powstała instalacja do "masowego" czyszczenia oceanów. Pierwsze próby wystartowały pod koniec 2018 w San Francisco, obecnie trwają prace nad usprawnieniem. Projekt założony przez 24-letniego Holendra zebrał 20 mln \$. Mocno trzymamy kciuki za jego rozwój!

CO MOŻESZ ZROBIĆ W ŻYCIU I W FIRMIE

Jeżeli dotarłeś tutaj z czytaniem, podejrzewam, że problem zanieczyszczenia środowiska nie jest Ci obcy i chciałbyś tak jak my, dołożyć swoją "cegielekę" do ochrony środowiska.

I tu pojawia się pytanie co każdy z nas może zrobić, żeby realnie pomóc?
Mamy na to kilka pomysłów, które na co dzień wdrażamy na “naszym podwórku”:

1. Ograniczaj. Powtarzane jak mantra. Nie kupuj niepotrzebnych “przydasi” na przecenach. Kupuj wysokiej jakości produkty, które będziesz używał dłuższy czas.
2. Sortuj odpady. System zbiórki odpadów komunalnych (w skrócie: tych które masz w domu) nie jest idealny. Ale realnie z sortowni odpadów codziennie wyjeżdżają tony odpadów, które są przetwarzane. I ten procent (w bólach, ale jednak) będzie się zwiększał. Sortuj odpady w domu i sortuj je w firmie.

Przykłady sortowania w firmie:

- jeśli wytwarzasz np. kilka rodzajów tworzyw - sortuj je oddzielnie. Pomożesz środowisku i często ograniczysz też koszty.
- przeanalizuj odpady pod kodem 15 01 06 (zmieszane opakowaniowe) - może się okazać, że połowa z nich to folia transparentna, a drugie pół to karton - obydwa odpady sortowane oddzielnie będą przetworzone na nowy produkt. Jeśli zmieszasz je, często nieopłacalne będzie sortowanie i w najlepszym przypadku trafią do utylizacji (czyli nie wrócą już do użytku w postaci nowego produktu).

3. Dociekaj co dzieje się z Twoimi odpadami po tym, jak Twój odbiorca je zabiera. Poproś o opis procesu. Dopytaj ile z nich jest przetwarzane, a ile utylizowane. Poproś o tzw. DPR - dokument potwierdzający recykling. Rozejrzyj się za alternatywnym odbiorcą - być może znajdziesz firmę, która przetworzy odpady, które aktualnie są utylizowane - tym samym dostaniesz za nie pieniądze, zamiast płacić. Więcej o tym, jak wybrać firmę odpadową [pisaaliśmy tutaj](#).

4. Wejdź na Kiva.org. Jest to portal, na którym możesz udzielać mikropożyczek (np. 5\$) drobnym przedsiębiorcom z krajów rozwijających się, na konkretne cele. W ZEME, co miesiąc udzielamy takiej pożyczki na cele związane ze środowiskiem i gospodarką odpadami. Dla nas ważne jest, że wspieramy drobną przedsiębiorczość, mechanizm pożyczek jest w naszej ocenie bardziej efektywny od datków (zmusza do myślenia biznesowego), możemy wesprzeć dbałość o środowisko w miejscach, które tego najbardziej potrzebują. Najważniejsze: z naszego doświadczenia pożyczki zawsze są spłacane, co świadczy o powodzeniu przedsięwzięć naszych pożyczkobiorców. Przykłady naszych pożyczek [znajdziesz tutaj](#).

Źródło:

[1]: <https://news.nationalgeographic.com/2018/05/plastics-facts-infographics-ocean-pollution/>

[2]: <https://www.bbc.com/news/science-environment-42264788>

[3]: https://www.earthday.org/2018/04/05/fact-sheet-plastics-in-the-ocean/#_ftn7

[4] źródło i autorzy zdjęć: <https://www.bbc.com/news/science-environment-44215881>

<https://www.nytimes.com/2008/12/14/world/asia/14river.html>